

FÖRSVARUNDERRÄTTELSEDOMSTOLEN

Datum

2017-11-01

Justitiedepartementet

YTTRANDE

103 33 STOCKHOLM

Vår referens

Ä 68 -17:2

Promemorian Frekventa och omfattande ärenden om utlämnande av allmän handling (Ds 2017:37)

Försvarsunderrättelsesdomstolen har tagit del av rubricerade promemoria och vill med anledning härav lämna följande synpunkter.

Försvarsunderrättelsesdomstolen ställer sig i huvudsak positiv till förslagen i promemorian och ser det som värdefullt att frågan om hanteringen av frekventa och omfattande ärenden om utlämnande av allmän handling har fått en gedigen genomlysning. Enligt domstolen finns det visserligen skäl som talar för att det borde införas en möjlighet att inskränka rätten till att ta del av allmänna handlingar när det är fråga om s.k. okynnesframställningar. Domstolen ifrågasätter emellertid inte, mot bakgrund av den analys som gjorts av svaren från enkätundersökningen och de principiella invändningar som talar mot en sådan begränsning, utredarens bedömning att det inte bör införas några begränsningar av den grundläggande rätten att ta del av allmänna handlingar.

I promemorian föreslås att myndigheter ska kunna ta betalt i förskott för avskrifter eller kopior av allmänna handlingar om det finns särskilda skäl. Denna möjlighet föreslås bli reglerad i en ny paragraf, 6 kap. 1 a §, i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL.

I 2 kap. 2 § tryckfrihetsförordningen (TF) anges uttömmande de syften för vilka rätten att ta del av allmänna handlingar får begränsas. Dessa syften är enbart hänförliga till OSL:s olika sekretessbestämmelser och föreskrivs i en till OSL överordnad författning. Det kommer

FÖRSVARSENDERRÄTTELSEDOMSTOLEN

sålendes inte att vara möjligt att avslå en begäran om att få ta del av allmänna handlingar på den grunden att beslutad avgift inte betalas i förskott. Enligt 2 kap. 13 § TF ska en begäran om att få avskrift eller kopia av allmän handling behandlas skyndsamt. Denna bestämmelse har – i egenskap av överordnad bestämmelse – företräde framför den föreslagna avgiftsbestämmelsen och detta oavsett om avgiften betalas eller inte. Fråga uppkommer då hur en myndighet ska agera om en enskild vägrar att erlägga en beslutad förskottsbetalning men vidhåller sin rätt att skyndsamt få del av kopior av begärda allmänna handlingar. Utebliven förskottsbetalning utgör som nyss sagts inte någon grund för att avslå en begäran om utfående av allmän handling. Det finns mot bakgrund av ovanstående en risk för att möjligheten till förskottsbetalning inte leder till önskad effekt. I det fortsatta beredningsarbetet bör klargöras hur man ser på den nu aktuella problematiken och hur den ska hanteras.

I övrigt har Försvarsunderrättelsedomstolen inte några synpunkter på förslagen i promemorian.

Detta yttrande har beslutats av domstolens ordförande Lars Lundgren efter föredragning av kanslichefen Marija Momcilovic.

Lars Lundgren

Marija Momcilovic